Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА"

Рôкъ VI. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 28-го Цвѣтня 1898. | Число 17.

Калєндарь.

Цвѣтень.

28	Ч.	Агапія, Ирины
29	П.	Симеона пр., Акакія
30	С.	Іоана пре., Космы
1	Н.	З. МИРОНОСИЦЬ. Іоана
2	П.	Теодора преп.
3	В.	Япуарія. Дезидерія
4	С.	Теодора єп., Наталиила

Змѣстъ.

Война. — Сегорôчна конвенція „Союза", а 50 лѣтна рôчница знесеня панщины. — Скажѣмъ собѣ разъ усю правду въ очи. — Но роботѣ. — Новинки. — Вѣсти роботничи. — До-що цѣкавого. — Смѣхъ и правда. — Фейлстонъ: Хто зъ чого жие? — Стихи: Богачъ. — Притча про вдачливость. — Притча про радôсть и смутокъ. — Якъ выгадано машиною ѣздити. — Оголошеня.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою.

Rev. John Ardan
P. O. Box 418
OLYPHANT, PA.

ВОЙНА!

И такъ вôйна, о котрôй послѣднымп часами такъ много говорено и писано по газетахъ, уже зачалась. Якъ то кажуть ворожили, ворожили и выворожили. Сего понедѣлка, що минувъ, по полудни Сполученѣ Державы выповѣли Шпанiи вôйну. Амбасадоры и конзулѣ такъ одной якъ и другой державы опустили свои становиска и удали ся кождый въ свою сторону, и всякi пріятельскѣ зносины мѣжь тыми державамп уже перервнѣ. Поки сварили ся, то сварили, а теперь, якъ звычайно все буває, будуть ся бити. Войско американьске уже готове, стоить, лишь чекае на розказъ, а 24 американьскихъ военныхъ кораблѣвъ уже облягло островъ Кубу и днесь-завтра зачнуть бомбардувати Гавану, головне мѣсто Кубы. Шпаньскихъ шифôвъ еще тамъ нема, але могуть леда-хвиля надôйти, а тогды буде наоколо Кубы страшный некельный танецъ. Полѣс ся невинной людской кровцѣ не мало, будуть мати рыбы що ѣсти, бо неоденъ корабель зъ здоровыми молодыми хлопцями пôйде на дно морске. Але дармо, инакше не могло бути. Бѣдни Кубанцѣ пухнуть зъ голоду, бо имъ шпанскѣ капиталісты недають жити, та хтось мусить за ними унятп ся. Американьдѣ сусѣды Кубанцѣвъ, уже досить надивили ся на тоту бѣду, на те безправіе, яке дѣе ся уже вôдъ кôлькохъ рокôвъ на Кубѣ, не могли бôльше сего знести, та мусѣли въ кôнци скричати: „стапъ!"

Якъ оно ся тое все скôнчить, трудно на разъ вôдгадати. Одна сторона ставить ся, а и друга не дуже боить ся. Одни суть сильни на морѣ, а и другi не слабi. Досыть, що буде велькій „файтъ". — Мы зъ нашои стороны собѣ нѣчого бôльше не жичимо, лишь щобы Куба вôльною стала. — Най жie вôльна Куба!

Сегорôчна конвенція „Р.Н. Союза", а 50 лѣтна рôчниця знесоня панщины.

Не далекій вже часъ дѣлитъ насъ вôдъ конвенціи „Р.Н.Союза". Понеже кождорôчна конвенція нашого одиного товариства повинна кромѣ полагоджуваня своихъ урядовыхъ справъ, бути народнымъ святомъ, народною маніфестацією, а сего року надаряесь для насъ дуже добра нагода, вôдпразновати разомъ зъ конвенцією „Союза" и 50 лѣтну рôчницю знесеня панщины, нашого народного псуспôльного вôдродженя. На мою думку, мы змогли бы въ Америцѣ найдостойнѣйше вôдпразновати се велике наше народне свято. У насъ нема старостôвъ, жандармôвъ, прокуратовôвъ и другихъ катôвъ вôльного слова. Мы сыны волѣ могли-бъ сказати цѣлу правду, хто намъ здобувъ волю и якъ мы тою волею повинни користуватись. — Въ Галичинѣ рôжни партiи будуть обходити се свято на свôи способъ, пôсля свого зрозумѣня и пôсля того, якъ имъ власти политично-полiйний на се зôзволять. — Мы повинни величаво и достойно обходити се свято, а красною нагоды, якъ конвенція „Союза" у насъ нема. Длятого повиненъ выдѣлъ „Союза" вже за-здалегôдь обдумати програму и назначити мѣсце сегорôчной конвенціи. Пôсля моеи думки, сегорôчна конвенція повинна вôдбутись въ Shamokin*), а се длятого, понеже въ тôй мѣсцевости можна знайти и хоръ спѣвакôвъ и условины мѣсцевѣ суть найпригôднѣйшѣ. Выдѣлъ „Союза" вже за-здалегôдь повиненъ порозумѣти ся зъ мѣсцевыми патріотами и всѣхъ потрѣбныхъ мѣръ ужити, щобъ и конвенція и святковане ювилею знесеня панщины вышли якъ найвеличавѣйше. — Н. Дмитрôвъ.

*) На горôчной конвенціи „Р.Н.Союза" ухвалено вже по разъ другiй, що конвенція въ р. 1898 мае вôдбутись въ McAdoo, Pa. Годѣ-жъ знов той мѣсцевости вôдмавляти тои чести, тымъ бôльше, що зъ вôдтамъ належить найбôльше членôвъ до „Р. Н. Союза." — Прим. Редакціи.

СКАЖѢМЪ СОБѢ РАЗЪ УСЮ ПРАВДУ ВЪ ОЧИ!

Мы дуже вдоволенi, що два супротилежнi напрямки гр. кат. Руснны (дивп „А. Р. Вѣстникъ") и восточно православнi (дивп „П. А. Вѣстникъ" и „Свѣтъ") такъ обрушились на насъ за нашу народну роботу. Мы, кажемо, вдоволенi зъ того, бо и якже-жъ не бути такимъ, если засплилось на гачокъ двѣ ворожi собѣ рыбы, котрi за те й пôднесли нечуваный гвалтъ на насъ, що ось то мы выдумали нову руску мову, перекинулись въ атеисты, тобто вчимо людей не вѣрити въ Бога, та вмѣсто культуры, сѣемо мѣжь рускимъ народомъ сѣмена такои поганои саламахи, що дай ихъ зъѣсти собацѣ, вôдъ разу стягнула бы ногами. Значить ся, мы апокалиптичнiй бестiи, а то й препогани упиры, котрыхъ, стрѣнувши на дорозѣ, можна бы напытати собѣ такои бѣды, зъ котрои и въ йорданьскôй водѣ не такъ легко очиститись.

Страхъ! я самъ пригладавъ ся нынѣ до зеркала чи дѣйсно я таке пугало, — думавъ надъ тымъ и въ кôнци погадавъ собѣ, що не завадило-бъ побесѣлувати про ту справу основнѣйше а то ще и прилюдно, щобъ и боягузы могли мене вчути. А гадка сеся поговорити про выжь згаданѣ справы, видалась менѣ тымъ бôльше конечною, а то й некучою, що мы доси мѣжь згадаными таборами лишь перестрѣлювались (и не безъ успѣху), та що те перестрѣлюванѣ довело бодай до тыхъ хосенныхъ наслѣдкôвъ, що вôддѣлилась куколь вôдъ пшеницѣ — поставилось сяку-таку мету, а радше далось починъ до розумнои народнои роботы. Не перечу, що и мы не непогрѣшними, и у насъ ще не все такъ якъ повинно бути, але зважившп мале число нашихъ провôдникôвъ и той короткій часъ нашои роботы, мы можемъ гордитись нашими успѣхами. — Хто узгляднить наведенѣ обставины и хоче намъ де-що закинути, мы радо ихъ врiймемо и пôсля нихъ поступати будемо, если они будуть опертi на розумныхъ пôдвалинахъ и стремѣти будуть до добра и просвѣты руского роботника. Та поки се станесь, я позволю собѣ коротко вôдновѣсти на поставленѣ намъ закиды.

I.

Вже не вôдъ нынѣ зачуваемо мы ту радôсну для насъ новину, що мы Русины хочемъ стати самостôйнымъ народомъ та на взорци народнои мовы простолюдина сотворити хочемо литературну мову, окрему вôдъ россiйскои и польскои мовы. Для насъ се не новина, бо въ Галичинѣ вже майже такъ якъ бы покончили зъ тымъ пытанемъ. Просвѣтный рухъ змогъ ся вже тамъ до тои степени, що вже нѣхто не може плювати отверто на руску мову, якъ се колись бувало. Тамъ нынѣ и селяне вже о тôмъ знають чимъ они суть. И мы се майже всѣ знаемо, що мы Русины-Украинцѣ, що живуть въ Галичинѣ, Угорщинѣ, россiйскôй Украинѣ та въ заморскôй Америцѣ. Мы знаемъ и те, яку мы маемъ литературу, якъ про насъ думають другi освѣченi люде, але мы знаемъ и те, що мѣжь нами суть люде, котрi хотѣли-бъ за для звѣстныхъ имъ добре причинъ, недопустити рускій народъ до самостôйного его розвитку. Але ще що мы знаемъ! Мы знаемъ ось примѣромъ таке: Полаки жiють въ державѣ прускôй, австрiйскôй и россiйскôй, а нѣхто не скаже имъ, що они за-для того роздѣлу помѣжь чужихъ цѣсарôвъ не суть Полаками. А вже-жъ, що и насъ Русиновъ-Украинцѣвъ не можуть дѣлити границѣ державнi. Мы пôзнаемось хочь бы за далекими водами, бо насъ лучить спôльна мова народна. Мы чуемось всѣ братами. А найгôрше нече нашихъ противникôвъ те, що мы и Русиновъ зъ россiйскои Украины причисляемо до себе. И що-жъ ту дивного? Що-жъ мы тому винни, що сеся часть Руси перейшла пôдъ панованe Россiи, котра сягуесь втôпити ей въ морѣ обрусѣня? А если не винни, то-жъ годѣ намъ забути нашихъ рôдныхъ. Мы певне не выберемось имъ хочь такои крывôтной долѣ, яку самi маемо, — та мы и те знаемо, що такъ повинни самi здобиватись до боротьбы за свои права. Але-жъ мы якъ рôдни, мусимо собѣ признати хочь только права, що вôдъ часу до часу пригадаемо собѣ той самый обовязокъ, що мы не спали, а братьев[illegible] себе не тôлько въ національной, але и економiчной неволѣ. А того намъ чей нѣхто за зле брати не може, а тымъ бôльше наши Русины. — Та они беруть намъ за зле. Они именно кажуть, що мы „должни присоединится къ великорусскому народу"... Ну, нѣ, не такъ они кажуть. Они радять вôдбѣчи пôдъ крыла великого царя и святѣйшого синоду. Мы мѣжь нашими Русинами маемъ пôдъ тымъ зглядомъ различного рода вôдтѣнки. Одни (та тыхъ менше) гадаютъ, що якъ надъ ними выставить наймѣн

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“

(LIBERTY.)

Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“

Mt. CARMEL, PA.

P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:

То „SVOBODA“

P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна дôстати слѣдуючій книжки:

Канадійска Русь

Написавъ Н. Дмитрôвъ
ЦѢНА . . . . . 10 цит.

Якъ чортъ заслуживъ кусника хлѣба.
ЦѢНА . . . . . 10 цит.

Образки зъ Америки.
Написавъ Бузько.
ЦѢНА . . . . . 10 цит.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинôвъ Ч. I.
Написавъ М. Павликъ.
ЦѢНА . . . . . 15 цит.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

(Продолженіе зô стороны першои).

высловивъ ся о языку, якимъ пише „Галичанинъ“, а ему подôбный, але въ пишôмъ густѣ амер. „А. Р. Вѣстникъ“, що той „языкъ весма варварскій.“ А тымъ языкомъ хотять просвѣщати рускихъ дѣтей на Украинѣ. — П. Гартовый, украинець, що самъ вчивъ ся въ россійскихъ школахъ, ось що пише про науку рускихъ дѣтей, котрыхъ силомôцю хотять просвѣщати на „единомъ лѣтературномъ языкѣ:“ Въ IV. книжцѣ „Жите и Слово“ за рôкъ 1896, пише вôнъ обширно якъ повинно вчитись дѣти, та наводить якъ рускій дѣти на Украинѣ понимають россійскій слова та якъ перекладають ихъ на свою зрозумѣлу малоруску мову. Ось кôлька примѣрôвъ:

Учитель въ школѣ по указу дае дѣтинѣ россійскій букварь. Дѣтина читае и обясняе поодинокій слова. А якъ обясняе, послухайте. Приходить слово: ш м е л ь (по нашому чмѣль), а дѣтина вôдповѣдае, що се хмѣль. Дальше: б а б о ч к а (а по нашому метеликъ), а дѣтина каже: жѣнка, баба и т. и. Дальше: у л и т к а (слимакъ) — лѣто; дѣвчину звуть; якъ птиця лѣтае. — П р у д ъ (ставъ) — якъ вода прудко йде та крутить ся.— Е л ь (ялина) — якъ що собака ѣсть; якъ хто ѣде. — Р о щ а (гай) — дощь. — Щ и (борщь) — щôтка. — Щ е л ь к а (щѣлина) — по щокахъ бють. — Б р е в н о (колода) — якъ рѣзунъ зарѣже. И такъ дальше.

Намъ нестае ту мѣсця, щобъ мы не тôлько привели ту тѝ куріозитеты зъ тои книжки, але намъ бы треба написати окрему книжку, щобъ показати, якъ по разъ одни слова въ тôй мовѣ понимають ся въ другôй. Не разъ въ одній мовѣ якесь слово зовсѣмъ приличне, а въ другôй то таке, що скажи его мѣжь своими въ порядномъ товариствѣ — выпросять. А якій вже смѣшности доведе ся чути въ Галичинѣ по школахъ, деревнѣйшій учителѣ хотѣли бы на силу вчинити насъ Поляками. Ось пр. пытаесь одна учителька хлопчину: „Скажи но менѣ се по руски: — W lipcu mamy wielkie uprały“. — А хлопчина вôдвѣчае: „Мама влѣзли въ полову тай впали.“

Ну и ось до чого довôдять пажерливій инстинкта декотрыхъ народностей, що хотѣли-бъ на силу побôльшити себе числомъ.

А вже дивувати ся хиба тымъ, котрѝ не то, що самѝ не второпають тои штуки, а ще другихъ хотять наклонити до того, щобъ покинути свое хочь ще може незовсѣмъ зроблене, а вхопитись чужого-готового.

Ну, та у тыхъ вже грае якась неопредѣленои барвы любовь до чужого языка тожь мы липимо ихъ, не бажаючи бути такъ недіскретными, щобъ вкрадатись въ найтайнѣйшій закамарки такого чувства якъ любовь, але побесѣдуемъ теперь о нашихъ другихъ лінгвістахъ, а тыми суть въ Галичинѣ приклонники газеты „Галичанинъ“, въ Угорщинѣ „Наука“ и „Листокъ“, а ту въ Америцѣ „А. Р. Вѣстникъ.“ — Про галицкій саламаховій выдавництва и згадувати не будемъ, бо зъ тымъ вже тамъ на мѣсци покôнчили, але намъ розходить ся о нашій угро-рускій выдавництва, котрѝ чванять ся тымъ, що вытворюють літературну мову, зрозумѣлу для всѣхъ(?) а що найважнѣйше оперту на простонароднôмъ (?) говорѣ.

Я переглядавъ числа газетокъ угро-рускихъ „Листокъ“ и Науку“ и менѣ, що до змѣсту, пригадались они на нашъ народный рухъ въ 1848 р., де всего сподѣвались вôдъ міністрôвъ и цѣсаря, а самѝ хропѣли сномъ блаженныхъ, а що до мовы, то сейчасъ пригадала ся менѣ лѣтопись Нестора. Менѣ здавалось, що я десь въ тыхъ старыхъ монастырскихъ келіяхъ, помѣжь нашими черцями, що то сотки рокôвъ тому жили, а тамъ розличного рода книги, вôдъ котрыхъ заносить стухлостію, передъ ними старенькій чернець похиливъ ся тай вчитуе ся въ нихъ, а опôсля пише, щобъ дати намъ образъ нашои колишньои бувальщины. И сейчасъ попри тôмъ пригадала ся менѣ ось така приключка помѣжь однымъ рускимъ пансмъ зъ 48 рокôвъ, що то закохавъ ся бувъ въ тыхъ старозавѣтныхъ книгахъ и зъ любови до нихъ вживавъ ихъ мовы. Отже той панъ бувъ разъ на прогульцѣ, а вела его дорога черезъ калюжу. Стрѣнувъ вôнъ рускаго чоловѣка тай пытае его:

„Возможно ли сіе бреніе безъ повреждениа сапогъ перебризти?“

А чоловѣга здигнувъ плечима:

„Прошу пана, выбачайте, але я не розумѣю по нѣмецки.“

Ге!....

А вже-жь, мы розумѣемъ шанувати нашѝ старѝ памятники, але-жь ради Бога, не дайте намъ вôддыхати тою парою, що сотки лѣтъ тому назадъ замѣнилась въ дощь. — А въ Угорщинѣ инакше пригадують намъ старосвѣцкій часы, бо гадають, що для хлопа лишь псалтирь та молитвословъ, а де-жь бы зновь впасти на голову и писати хлопскою мовою. Та за те ту въ Америцѣ пôйшли угро-Русины о оденъ крокъ впередъ. Оденъ чоловѣкъ, пм. Ю. Жатковичъ, вытворивъ літературный языкъ. Хоть-бысь сто головъ мавъ, то-бысь того не втявъ. Слова малорускій, церковній, великорускій, словацкій, а то й мадярске заблукаесь, до того всего попричѣплявъ закôнченя своеи власнои фантазіи и справа скôнчена. На що довго мозолитись? Дати ія, ыя, л, до того два сс, — конець. Ну, за редакторомъ йдуть и священники, правда не всѣ, але тыхъ можна-бъ почислити на пальцяхъ одноі руки. Менѣ не хоче ся, а радше шкода часу, новыбирати слова, якими послугуесь редакторъ „А. Р. Вѣстника“, а то читателѣ „Свободы“ мали бъ по роботѣ трохи розрывки. Я спытаюсь лишь того дописувателя тои газеты о. Н. В., що такъ завзято обстае при тôй своѣй народнôй мовѣ, чи то на правду вôнъ, редакторъ и приклонники—священники, гадають собѣ, що якъ они выдадуть засудъ про розвôй рускои мовы, що оно вже мае бути мѣродайнымъ для загалу всѣхъ Русинôвъ? Адже-жь лишь вы самѝ послугуетесь тою саламахою, а прочій народъ бесѣдуе або ломаною словаччиною, або чисто по руски. Вы не становите ще народу, тай на пôставѣ вашого саламахового говору не може творитись літературна мова! А не дай Боже, щобъ творилась, бо мусѣла-бъ бути не то саламаха, якои деколи вжіете въ газетѣ, але мусѣла-бъ бути мадярскою. Адже-жь, такъ якъ на святôй сповѣди, вдарте ся порядно въ груди и скажѣть, чи забесѣдували вы коли дома до жѣнки або дѣтей по руски? Чи вôдчули вы деколи, що оно не добре, що вы цураетесь своеи рôднои мовы, уважаете еѣ за негôдну для освѣченого чоловѣка въ розмовѣ, а заступаете еѣ чужою, мадярскою, мовою того народу, котрого урядъ здавивъ нашъ рускій народъ и довѣвъ его до жебрачои торбы?... Скажѣть, прошу! Скажѣть, чи тому, що вашою одинокою рускою лектурою есть евангеліе, перечитане въ недѣлю по старославяньски, чи-жь и народъ мае покинути живу мову, а вхопитись горстки „саламаховичôвъ?“ — А скажѣть й те, коли то мы послугувалисъ мѣжь собою, або зъ народомъ польскою мовою? Коли? — Не скажете, бо доказати намъ не можете, а я ставлю для васъ примѣры. Мы хочь бесѣдуемъ чужими мовами и пишемъ, але тогды якъ треба — бо мы свое любимо, а чуже шануемъ.

Най вамъ не буде се въ докôръ и во гнѣвъ, що мы навѣть и по россійски умѣемо де-що, а навѣть и переписуемось деколи на россійскôй мовѣ, а ще що важнѣйше, що мы образувались спершу на россійскихъ писателяхъ, але не на тыхъ, що пишуть для „гавсмайстрôвъ“ и „волостныхъ писарôвъ“, але на писателяхъ славы европейскои. И хочь теперь зносимось зъ россійскими людьми, або и людьми иншихъ народностей, та помимо того не кажемъ, що мова нашого народу смердить намъ, а овшѣмъ мы еѣ любимо, нею послугуемось всюды и послугуватись будемо. Такъ само вчити еѣ будемо нашихъ братôвъ, нашъ робучій людъ — а вамъ якъ злюбить ся.

Стефанъ Макарь.

ПО РОБОТѢ.

Вечѣрна балаканка старого майнера.

ВÔЙНА.

Хлопцѣ, буде битка! — Кажу вамъ, що буде такій страшенный fight, якого ще нѣхто не памятавъ! Та диви оденъ зъ другимъ! Диви, розплющь свои очи, наставъ свои уха, диви и слухай, що тѝ Американцѣ говорять и робять. Очамъ своимъ не вѣришь. И боишь ся и смѣешь ся. Боишь ся тому, що ты оденъ зъ другимъ хрістіянскій чоловѣкъ не збыкъ пюхати крови и бачити трупа, що его положила мацѣсенька кулька. А смѣешь ся тому, що якъ поглянешь на тыхъ „закукурѣченыхъ американцѣвъ“ якъ они на улици бють Ишпанця, якъ навѣть деколи ота американьска долонь, що повинна спочинути на лици того, куды йде гнѣвъ, спочине таки на пицѣ другого Американца, якъ ты ще змѣркуещь, якъ по тыхъ усѣхъ „шторахъ“, улицяхъ, повывѣшують розличного рода стяги та смѣшнѝ штучки, котрѝ переносять насъ въ то мѣсце, де Ишпанъ збитый буде на квасне яблоко, то таки очей своихъ не вôдорвешь вôдъ того всего. Дивишь ся и дивишь ся и троха не выдивишь очей на тѝ всѣ дива. Бо-жь и бери на розумъ сякій-такій! А хиба-жь ты гадаешь, що вôйна то хлопска битка въ нашôмъ старôмъ краю? Хиба ты оденъ зъ другимъ мѣркуешь, що вôйна — то заѣдешь другому орчикомъ, або мотыкою по лобѣ и справа скôнчена? А коли и заѣдешь кумови по лобѣ, а зобачишь, що зъ того черепа тече червона юха, тебе вхопить млôсть за серце и хочь-бысь бувъ остатнымъ ворогомъ таки не дôбешь свого брата. А ту нѣ! Повѣдають, возьме рушницю всадить тамъ кавальчикъ подовгастого олова, потягне за маленькій швячокъ, що пôдъ сподомъ и одной людины нема на свѣтѣ. А на що и по що? Чи ота людина що кому винна, чи она просилась до смерти або завинила де-що, про те не пытають. Беруть тай стрѣляють.

А люде опôсля будуть тѣшити ся — будуть молебнѣ вôдправляти за щасливу рѣзню. Кажуть, нѣбы Богъ благословивъ ихъ и допомôгъ имъ братôвъ своихъ въ порядку выстрѣляти. А хто бы не тѣшивъ ся зъ того, то той недобрый чоловѣкъ, той зрадникъ. Бодай же имъ — га! Я — присягъ Богу — старый майнеръ, вже и у мене неразъ була вôйна зô старою, але такои де кровь тече безневинно то на свои старѝ лѣта нѣякъ знести не можу. Ще якъ бы такъ хто хотѣвъ вôдобратѝ мое житє, або мойхъ дѣтей або такъ не причкомъ кажучи якъ бы хто напосѣвъ ся насъ роботящкôвъ скривдити, щобъ мы мусѣли зъ того повмирати и нашѝ дѣти, ей, тогдѣ, давайте менѣ хочь лопату, а хто зна, чи не розфилативъ бы кому лоба. А такъ то не знаю.

Хочь що правда то не грѣхъ.

Я нынѣ прійшовъ зъ роботы (а выбачте, робимо лишь 2 дни въ тыждни) одже-жь, якъ я прійшовъ зъ роботы, а по мѣстѣ бачу те велике одушевлене Американцѣвъ, то вѣрте менѣ, я вчувъ до нихъ пошанôвокъ.

Прошу-жь я васъ. У насъ у краю вôддають хлопця въ рекруты. А кôлько тамъ тогдѣ плачу мамунѣ, татуня, свояковъ, а самого рекрута? Розступи ся сыра земле. Немовь бы ѣшовъ за десятѝ рѣки. А ту диви. Все хоче йти на вôйну проти Ишпанця. Вже тôлько, якъ зачуваю, зголосилось до вôйны, що не хотять прійняти. Та диво! Та-жь моя сусѣдка выкрикувала одного рана до свого чоловѣка, що мовлявъ, якъ ты будешь такою колодою и не пôдешь боронити нашого „free country“ то анѣ тебе на очи не хочу видѣти. Адъ! И хлопы и жѣнки... Всѣ они перенятѝ тымъ святымъ огнемъ любови до своеи вôтчины. И тогдѣ въ той ранокъ то такій мене опанувавъ якійсь сумъ, що мимоволѣ я себе спытавъ: Ей, якъ бы мѣжь нашими Русинами, а такихъ хочь зъ кôлька тысячокъ охочихъ, то-жь то бы мы тогдѣ заспѣвали прекраснои.... Та дармо! Нема тôлько. Але буде. Тажь мы дивимось на те одушевлене, а будь мы хиба колодою, щобъ зъ того дечого для себе не придбали.

А знаете вы хлопцѣ-молодцѣ и вы рускій жѣнки чому то таке велике одушевлене обхопило всѣхъ Американцѣвъ? А послухайте мене старого майнера. Ось тому, що ту въ Америцѣ свобода, що ту лишили оборону той свободы въ руки всѣхъ людей, тому, що ту нема примусу — а кождый вôдчувъ благодать той свободы, кождый порозумѣвъ свое станôвиско горожанина и кождый чуе, що ту, де вôнъ жие, то его солодка вôтчина, котроі вôнъ повиненъ боронити хочь бы житемъ.

та-жь рядъ то ихъ найвѣрнѣйшій слуга. И нашь фабрикантъ вôддае дрôбку зô свого зыску: 30.000 дол. — платить податокъ. Легко намъ доглянути, що и той податокъ заплатили роботники. Адже-жь фабрикантъ свого не мае, а роздае лишь неоплачену надвартôсть, неоплачену робôтничу працю.

Лишае ся нашому фабрикантови 140.000 дол. Зъ того потреба заплатити директорови фабрики рôчнои пенсіи 5.000 дол. оплатити въ товариствѣ убезпечень 10.000 дол. и розличнымъ ще иншимъ пявкамъ 16 тысячь. Лишае ся 120 тысячь чистого зыску, котрымъ можна газдувати пôсля вподобы. Цѣлый свѣтъ буде казати, що тѝ 120 тысячь то его „власнôсть“, що придбавъ ихъ собѣ „власною працею.“

То-жь нашь фабрикантъ за тѝ 120 тысячь потрафить жити! О! та-жь они не обчисляють того, кôлько имъ потреба на пôддержане силъ. Они жиють такъ, якъ имъ злюбить ся. Театры, балѣ, шампаньске вино и повозы, забавы дома и поза домомъ. Жити ачей можна, бо въ кишени побренькуе неоплачена праця робôтникôвъ. Неоплачена праця позволить на неодно. Зъ неоплаченои працѣ, зъ надвартости жити будуть слуги фабриканта, его удержанки и льокаи, лѣкарѣ, котрѝ лѣчать его паньске здорове и ученѝ, котрѝ доказують, що нема краснаго свѣта надъ сей, въ котрôмъ такъ легко збогатити ся „власною працею.“

А решта гроша, що лишить ся по заспокоеню тыхъ усѣхъ потребъ, нашь фабрикантъ доложить до свого міліона, щобъ ще бôльше згартати чужои працѣ, надвартости.

VII.

А теперь можемъ собѣ вже вôдповѣсти на те пытане, котре поставилисьмо на початку тои книжочки.

Хто зъ чого жие?

Чи зъ власноі працѣ, чи зъ чужоі? Хто зъ чого удержуесь? Чи зъ власныхъ рукъ, чи зъ чужихъ?

Пôсля того могли-бъ мы ту подѣлити людей на три части.

Перша часть дуже невеличка. Суть то люде, що жиють або удержують ся зъ власноі працѣ. До нихъ причисляемо всѣхъ ремѣсникôвъ, що послугують ся своими знарядами працѣ и працюють самѝ, дальше селянъ, котрѝ мають тôлько землѣ, що праця коло неѣ може ихъ выживити.

Друга часть людей буде найбôльша. Суть то робôтники, котрѝ не мають своихъ знарядôвъ працѣ и селяне, котрѝ або замало мають землѣ або зовсѣмъ еѣ не мають и мусять себе продавати, свою робучу силу. До тои части причисляемо всѣхъ термінаторôвъ, челядникôвъ, фабричныхъ робôтникôвъ, наймитôвъ, комôрникôвъ и т. д.

А третя часть то тѝ, що мають знаряды працѣ, але самѝ коло нихъ не працюють, а кажуть иншимъ працювати. Тѝ жиють, удержують ся и збогачують зъ чужоі працѣ, зъ загарбаноі въ иншихъ людей надвартости. Суть то фабриканты, майстрове, властителѣ земель, купцѣ, поліція, войско, королѣ, міністры и богато урядникôвъ.

А теперь пытаю ся васъ, чи слушный то такій подѣлъ людей? На се вôдповѣдайте самѝ, бо въ вашихъ лишь рукахъ робôтники лежить ваша доля, бо лишь въ сдности робôтники выборють для себе щасте и працювати будуть не на другихъ, а на себе самыхъ.

Богачь.

1.

Свѣчку поставивъ ты въ церкви
передъ образами, богачу!
Добре зробивъ ты: ось бачь,
ярко та свѣчка горить.

Глянь, ось убогій до церкви прійшовъ,
що его ты покривдивъ —
Сплакавъ и важко зôтхнувъ —
свѣчка погасла твоя!

2.

Вбогому датокъ ты давъ, о богачу:
се добре зробивъ ты!
Глянь, онде слуги твои,
твоихъ волôвъ пасучи

Потратували всю ниву
убогого твого сусѣда,
Що черезъ кривды твои
мусить по жебрахъ ити!

Глупый! Ты Бога здурити гадаешь
спмъ даткомъ мизернымъ, —
Кривда-жь твоя наче грôмъ
супротивъ тебе гримить!

Притча про вдячнôсть.

Морозъ бувъ лютый, снѣгъ и завѣрюха
По улици голодный песъ блукавъ:
Обмерзъ, продрогъ, — здаесь, лишь пушка духа,
На дармо травы и захисту шукавъ.

Ажь чоловѣкъ найшовъ ся милостивый,
Впустивъ до хаты пса и обогрѣвъ,
Пожалуваъ его якъ другъ правдивый
И ѣсти давъ того-жь, що й самъ вôнъ ѣвъ.

Та песъ нагрѣвши ся у теплôй хатѣ,
Спочивши и наѣвши ся досыть,
Замѣсть подяки ставъ гарчать, брехати,
Ще й кинувъ ся хозяина вкусить.

Подôбный ты до него, брате милый:
Не тямишь, хто добро тобѣ зробивъ,
А тыхъ, що розуму тебе навчили,
Якъ часто ты зневаживъ, оскорбивъ!

Притча про радôсть и смуткъ.

Два сусѣды жили поручь себе разомъ:
Сей весѣле справлявъ, а другій похоронъ.

Въ одній хатѣ рыдане и плачь надъ мерцемъ,
Въ другôй хатѣ музыка и спѣвъ надъ вѣнцемъ.

Туть на мары мертвого кладуть и голосять,
Тамъ до слюбу рушають и дары выносять.

Однымъ шляхомъ везуть и труну и молодятъ,
Одинъ пôшъ погребе и буде слюбъ имъ давать.

И веселѝ и сумнѝ вернуть зъ церкви уразъ
И певнѣсько сѝ и тѝ спôльно вюють ся за часъ.

Се не казка, браты, тôлько образъ мабуть,
Якъ у парѣ въ житю смутки и радощѣ йдуть
Й сѝ и тѝ до одного кôнця насъ ведуть.

Ив. Франко.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

И оборонять тй сыны волѣ свою вôтчину, а оборонять еѣ тому, що кому разъ вслезилась въ серце така кроплиночка якъ свобода, той не выдержить, щобъ еѣ не боронити. У нихъ, у Американцѣвъ ота кропельочка взмоглась въ ревучу струю и тому они всѣ рвуть ся, а у насъ Русинôвъ ще нема повени, але якъ колись у насъ она настане, то ажь тогдѣ буде у насъ рускій празникъ.

Ст. Хлопôвъ.

НОВИНКИ.

Справы „Р. Н. Союза."

Въ виду зближаючои ся конвенціи звертаємо увагу членôвъ „Руск. Нар. Союза" на слѣдуючй рѣчи:

1) Що всякй довги до касы „Союза", за мѣсячне, грамоты, статуты, вôдзнаки и т. д. мусять бути цѣлковито заспокоєнй найдальше до 28. мая 1898 року.

2) Що кождый членъ мусить (пôсля ухвалы конвенціи зъ 1897 р.) заплатити 25 цент. на розходы конвенційнй найдальше до 28. мая 1898 р.

Члены „Союза", котрй не зроблять того, що повызше вôдъ нихъ жадає ся, не будуть мати права посылати делеґатôвъ на конвенцію, а такожь будуть уважати ся за такихъ, що добровôльно зъ „Союза" выступили.

Если на якôмъ плейзѣ є 20 членôвъ „Союза", котрй поплатили всѣ свои залеглости до касы и по 25 цт. на розходы конвенціи, то мають право выбрати собѣ одного делеґата на конвенцію; если есть ихъ 51, мають право выбрати двохъ, если 101 трохъ и т. д. Делеґатôвъ тыхъ треба выбирати вже на найблизшôмъ мітинґу и имена ихъ секретарови до вѣдомости подати. Кромѣ того кождый делеґатъ виненъ принести зъ собою письменне повномочіє вôдъ тыхъ, що на конвенцію его посылають.

Вôдъ Выдѣлу „Руско-Народного Союза"

Иванъ Глова
предсѣдатель.

Юрій Хилякъ -- **Ив. Арданъ**
касіеръ. секретарь.

Олеандры отруєю.

Помѣжъ нашими ростинами, що прикрашують нашй хаты, суть декотрй отруєю ось якъ олеандеръ. Всѣ части тои ростины якъ цвѣты, листє, кора и дерево мають въ собѣ отрую, навѣть запахъ має бути шкôдливый. Олеандры можуть стояти тôлько передъ домомъ. Не повинно ся вживати листя, галузокъ або олеандровыхъ цвѣтôвъ до вбираня потравъ або головы, а тымъ менче не треба вживати на вѣнцѣ, китички. Олеандровй листки дôткненй скôры, устъ, языка або пальцѣвъ выкликують запалене або опухнене. Найбôльше винно ся стеречи передъ олеандрами малй дѣти. Въ полудневыхъ краяхъ, вôтчинѣ олеандрôвъ знають добре отроюючй части тои ростины, а у насъ богато людей про те ще не знає. А затѣмъ осторожно зъ олеандрами.

— **1200** людей приѣхало минувшого понедѣлка на гамбурскôмъ шифѣ „Болгарія" до канадійского порту Гилифаксъ. Суть то люде переважно всѣ зъ всхôдной Галичины, отже нашй Русины, котрй хочуть поселити ся на грунтахъ въ Канадѣ.

— Въ Мадритѣ въ Ишпаніи вôдбуло ся въ королѣвскôмъ театрѣ представлене, зъ котрого дохôдъ бувъ призначеный на закупно кораблѣвъ воєнныхъ. Цѣле представлене було великимъ народнымъ святомъ. Королеву витано грôмкими окликами. Коли на сценѣ выставлено образъ живыхъ осôбъ, що зображавъ апотеозу Ишпаніи, ентузіязмъ дôйшовъ до крайныхъ границь. Зôбрана публика проклямувала отверто вôйну противъ Сполученыхъ Державъ. Артисты, що устроювали салю, пôдняли ся сего труду безплатно. Всѣ мѣсця въ театрѣ були выпроданй. Цѣны мѣсць були незвычайно высокй. Королева прислала за свою льожу 50.000 пезетôвъ. За льожѣ и крѣсла паркетовй плачено вôдъ 10—25 тысячь пезетôвъ, навѣть за мѣсця на ґалеріи жертвовано до пяти тысячь пезетôвъ. Маркізъ Біллямейоръ заплативъ за свою льожу 250.000 пезетôвъ, т. є. 40 тысячь долярôвъ. Богато білетôвъ вернено, щобы каса могла ихъ ще разъ продати. Деякй властителѣ білетôвъ дарували свои карты вступу раненымъ жовнѣрамъ, що вернули зъ Кубы. Всѣ панѣ пристроили ся въ кокарды національныхъ красокъ. Дохôдъ зъ представленя выносить понадъ 130 тысячь долярôвъ.

— Якъ доносить газета „Свѣтъ", було и польске братство на посвященю „основного каменя и церкви православнои" въ Scranton, Pa. Дивна рѣчь! Гажь такъ завзято православнй выступають противъ Полякôвъ-католикôвъ, а ту наразъ на посвященю православнои церкви запрошують Полякôвъ-католикôвъ. Дежь консеквенція?! О пр. Товтъ мусѣвъ певно захоровати побачивши Полякôвъ, а може и нѣ, якъ коллекта добре пôшла.

— До Канады приѣхало минувшои пятницѣ богато людей зъ Shamokin, Olyphant, Mt. Carmel и зъ Florida, N. Y. Зъ Буковины прійшовъ першій транспортъ 22 родинъ. Всѣ тотй люде привезли зъ собою грошѣ, котрыхъ конечно потреба на фармѣ въ Канадѣ.

Вѣсти робôтничй.

Тросты.

— Akron, O. Три найзначнѣйшй фабрики, выробляючи ґуму, Goodyear зъ Коннектікутъ, Goodwich зъ Akron и Buttler зъ New Jersey злучились въ одну велику фѣрму зъ головнымъ офѣсомъ въ Ню Йорку.

— Grand Rapids, Mich. Фабриканты меблѣвъ зъ Cincinnati, Chicago, Holland и другихъ значныхъ мѣстъ на вôдбутыхъ ту нарадахъ зробили приготовленя до завязаня великого тросту пôдъ назвою „American Furniture Co." Больше якъ 80 проц. всѣхъ фабрикъ меблѣвъ має прилучити ся до того тросту.

— Cleveland, O. Всѣмъ робôтникамъ тросту дротового „American Wire Works Co." знижено платню о 3½ проц., на що робôтники згодили ся.

— Bellefonte, Pa. Въ тôй околици мягкого вугля бракує майнерôвъ. Berwind & White компанія шукає за соткою майнерôвъ для копальнѣ Snow Shoe. Въ невдовзѣ буде потребовати дальшихъ 500 майнерôвъ, бо має богато замовлень на вугле.

— Hazelton, Pa. Коли робôтники занятй направою брехи No. 40, вертали домôвъ, выскочивъ оденъ ваґонъ зъ шинъ, въ наслѣдокъ чого 8 робôтникôвъ тяжко покалѣчено.

— Baltimore, Md. Въ желѣзнôй фабрицѣ Marimeland Steel Co. теперь робить ся дуже добре, бо компанія дôсгала велике замовлене шинъ пôдъ сибирску колѣю вôдъ россійского правительства.

— Reading, Pa. Въ рукодѣльняхъ Graul & Co. застановлено роботу 100 выпалювачѣвъ цеголъ жадаючи 25 проц. пôдвысшеня платнѣ. Позаякъ другй властителѣ цеголень вôдмовили подôбному жаданю робôтникôвъ, длятого всѣхъ теперь страйкуючихъ робôтникôвъ есть 850.

— Броварнича компанія Пабстъ зъ Milwaukee закупила въ Arnold, Pa., вздовжь по Allegheny Valley колѣѣ, 5 акрôвъ землѣ, де має побудуватись велика фабрика фляшокъ. 500 робôтникôвъ буде тамъ занятыхъ. Згадана компанія спотребує рôчно 250 міліонôвъ фляшокъ до пива.

— Уніи робôтничй американьскй намѣряють святковати не день 1. мая, якъ се робить свѣдоме робôтництво въ Европѣ — день 1. мая есть святомъ робôтничимъ — але 1. септембра. Въ тôй цѣли розôслано циркуляры до всѣхъ уній робôтничихъ.

— Tarentum, Pa. Папѣрня, до котрои добудовувано два будынки, вже скôнчена и вôдъ теперь буде ся выробляти тамъ потрôйна скôлькôсть паперу.

— Въ шклярни Pittsburg Plate Glass Co. роспочалась по 4-тыждневôмъ застою зновь робота, въ котрôй працює 500 робôтникôвъ.

— Минувшого тыждня повставъ страйкъ въ двохъ дальшихъ копальняхъ мягкого вугля Webster и Bawerhill въ питсбурскôмъ дистриктѣ. Непорозумѣня мѣжь компаністами а робôтниками повстають задля решетъ, черезъ котрй має перепускатись выдобуте майнерамъ вугле. На конвенціи въ Чікаґо ухвалено, що всѣ компаністы мають запровадити въ своихъ копальняхъ решета зъ меншими очками якъ передъ тымъ, що выйшло бы въ користь робôтникôвъ. Бѣда лишь, що на тôй конвенціи такъ якось ухвалили, що всѣ повзятй тамъ рѣшеня компаністы толкують собѣ въ свôй спосôбъ, а робôтники зновь въ свою користь и зъ вôдти непорозумѣня.

Де-що цѣкавого.

— Першу машину до шитя вынайшовъ Говъ въ р. 1846.

— Найбôльшій паркъ на свѣтѣ є „Диръ Паркъ" въ Даніи; занимає 4.200 акрôвъ землѣ.

— Въ р. 1656 згинуло на морову пошесть въ Неаполи (Италіи) въ протягу 28 тыжднѣвъ 380.000 людей.

— На воздушнôй колеѣ т. з. Mauhatton Elevator R.R. переѣде на день 525.000 пасажерôвъ.

— Лондонъ має 4.764.312 мешканцѣвъ и є найбôльшимъ мѣстомъ на свѣтѣ.

— Найстаршимъ мѣстомъ въ Спол. Державахъ є St. Augustine, въ штатѣ Флоридѣ; заложене еще 1505 р. черезъ Ишпанцѣвъ.

— Если бы, наприкладъ, тренъ гнавъ день и нôчь безъ перестанку, то потребувавъ бы 350 рокôвъ на подорожь зъ землѣ на сонце.

— Въ Сполученыхъ Державахъ є 150.000 миль желѣзной дороги, майже половина тôлько, що на цѣлôмъ свѣтѣ, коштує 9,000.000.000 и затрудняє 1,000.000 людей.

— Найбôльшимъ шифомъ, якій дотеперь збудувано, є „Ґрейтъ Истернъ", 600 стôпъ довгій, а 118 широкій.

— Всѣхъ газетъ на свѣтѣ друкує ся высше 40.000 тысячѣвъ, зъ котрыхъ майже половина выходить въ англійскôмъ языцѣ.

— На цѣлôй кули земскôй жіє 1535 міліонôвъ людей, зъ чого припадає на Европу 378, а на Сполученй Державы 73 міліонôвъ.

— Рака на людскôмъ тѣлѣ лѣчать теперь въ Празѣ (Чехи) зъ добрымъ успѣхомъ за помочію аршенику. До сего часу лѣкарѣ лишь вырѣзовали рака, а и то дуже рѣдко удавало ся.

— Найбôльшій паркъ въ Сполученыхъ Державахъ є „Fairmount", въ Филаделфіи. Розпространяє ся на 2.740 акрахъ.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

ВЪ КАСАРНИ.

Капраль: — А теперь уважайте, рекруцкй морды, дôсталисте тамтого тыждня щôтки до зубôвъ. Щобы менѣ потôмъ жаденъ собачій сынъ не употреблявъ тыхъ щôтокъ до чобôтъ.

ПРІЕМНОСТИ СУПРУЖЕСКОГО ЖИТЯ.

Фе, куме, хто то видѣвъ кидати жѣнцѣ до головы чоботомъ.

Та то, куме, мы собѣ лишь пріємности робимо: если-бъ трафило еѣ чоботомъ, то менѣ то пріємность справляє, а если она потрафить усунути ся, що еѣ не трафлю, то знова она тѣшить ся.

ВЪ ПОСТѢ.

Иванъ: — Я еще днесь нѣчого не мавъ въ устахъ.

Феська: — Чому?

Иванъ: — По перше, що пôстъ, а по друге не маю що ѣсти!

ПРИ СПОВѢДИ.

Сповѣдникъ до однои краснои дамы: — Якъ ся зовете?

Панѣ: — Моє имя прецѣ не є грѣхомъ.

Панна: „Коли вже здасьте адвокатскій испытъ?"

Паничь (наполоханый): Але-жь я ще зовсѣмъ не думаю женити ся!

ДО КАНАДЫ!

Весна за плечима. Хто має замѣръ осѣсти на фармѣ и хто має бодай $300 най вже выбирає ся до Канады. Шкода утратити весны. Люде зъ Shamokin, Mt. Carmel и Olyphant, Pa. вже поѣхали. Хто постановивъ собѣ бути въ Канадѣ най выѣзджає. Тікетъ зъ Buffalo до Toronto коштує $3.15, а зъ Toronto до Winnipeg, хто має вôдъ мене карту коштує $14.40. Хто еще не має карты на зниженый тікетъ най напише до мене и подасть докладно свое имя, кôлько рокôвъ має, имя свои жены и дѣтей и ихъ роки. Писати треба на адресу:

Rev. Nestor Dmytrow
89 Johnson Str.
BUFFALO, N. Y.

ЧИТАЙТЕ!

Въ Jersey City, N. J. въ сторонѣ замешкалôй Русинами есть до спроданя хорошо урядженый сальонъ, побôчь котрого находить ся гарно удекорована галя на мітинги, весѣля и розличнй забавы. — Властитель тому его спродає, бо намѣряє вôдъѣхати до краю. — Цѣна приступна. — Близшй информаціи удѣляє редакція „Свободы."

Корыстайте чимъ скорше зъ такои дешевои спосôбности. 2—6

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мавъ деяке право най не ходить цо покутныхъ жидôвскихъ, такъ званыхъ тлумачахъ, але най удасть ся до правдивого адвоката Виляма Воколека, въ Скрентонъ. Вôнъ залагоджує всякй справы въ кортѣ, а и сторокраєвй и зъ нимъ можна розмовити ся по руски.

Адресъ его такій:

W. Vokolek
ATTORNEY AT LAW,
502 Lackawanna Ave.
COR. WASHINGTON AVE.
Scranton, Pa.

Хто хоче читати правдиво хлопску газету та довѣдатись якъ тамъ братя въ краю борють ся зъ своими ворогами, нехай запише собѣ газету:

„ГРОМАДСКІЙ ГОЛОСЪ".

Коштує $1.50 на рôкъ.
* Платити треба напередъ. *
Замовляти можна черезъ редакцію „Свободы".

ХТО ХОЧЕ Буквари, Исторію Руси и др. книжки — най пише до:

D. SALLY,
501 E. 16. Str.
New York, N. Y.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS

Лазоря Сиротяка,
48 Washington str.
YONKERS, N. Y.

Хто не знає Лазоря Сиротяка? Вôнъ має красно зарядженый сторъ, гросерню и бучерню. Посылає грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро, таньо и безпечно. Продає такожь шифкарты на всѣ лініи. Хто изъ землякôвъ хотѣвъ бы вôдъѣхати до старого краю, нехай зайде по дорозѣ до Сиротяка и купить собѣ шифкарту у него а вôнъ вôдпровадить его ажь на шифъ.

На що давати ся здерати жидôвскимъ агентамъ по Ню Йорку? Идѣть до свого!

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ,
214 W. Lloyd, Str.
— SHENANDOAH, PA. —

Рускій готель.

Чи вы вже люде не перестанете ходити по чужихъ готеляхъ и спомагати своими центами другй народности? Та по що шукати чужихъ богôвъ! — Дивѣть добре по Шенандоръ, а певно знайдете свого чоловѣка, въ котрого и вино и віска и пиво и темперъ и другй добрй и все свѣжй напитки, а услуга чемна, бо все-жь то у Русина. А ще якій то Русинъ? Кождый его дуже добре знає. Та-жь то Антоній Онущакъ. Ну и якъ-жежь не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Русины въ Шенандоръ оминали того щирого Русина.

За „Свободу" належить ся заплатити!

Dr. S. Blumberg,
1707 Carson str.
PITTSBURG, PA.

Кождый то знає, що въ Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покôнчивъ свои науки въ старôмъ краю. Д-ръ Блюмбергъ вывчивъ ся за лѣкаря на университетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испытъ державный въ Филядельфіи осѣвъ въ Питсбургу. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, англійски, нѣмецки и польски. — Якъ хорый зайде до него, заразъ выздоровѣє!

РУСКІЙ САЛОНЪ
Петра Серафина
„на новôмъ мѣстѣ"
въ Шамокінъ, Па.

Где якъ где, але у Серафина то уже можь найлѣпше забавитись а и порядну склянку пива выпити. Хто у него лишь разъ бувъ, не хоче больше нѣгде пойти, тôлько до него. Має такожь файну галю, где можна вôдбувати мітинги, а и потанцювати собѣ.

Хочешь мати „good time" иди до Петра.

Hotel
HETMAN CHMIELNICKI
Alex Halaburda,
Mt. Carmel, Pa.

Коло лігайского дипа есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякй напои, якъ віска, пиво, румъ; темперъ и ин. дуже добрй и здоровй. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.

Ану Русины! Чижь будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

ТЯЖКЙ ЧАСЫ — ТО ПРАВДА.

Але що мы маємо найлѣпшій и найбольшій складъ убрань, капелюхôвъ и всякого бѣля, котрй можете купити у насъ туньше, якъ де инде — то такожь правда.

Придте, а переконайте ся.

Петро А. Штифъ.
PETER A. STIEF
ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ УБРАНЬ
на OAK str. — Mt. Carmel, Pa.

A. B. Newman
(А. Б. НЮМЕНЪ)

Фабрикантъ цигарôвъ и доставця австрійского, угорского, румуньского, россійского и боснѣйско-герцуловинского

тютюну або дугану.

Продає такожь цигара и цигареты старо-краєвй, машинки до робленя цигаретôвъ, цигаретовй паперцѣ и цигарнички и файки всякого рода. — Хочете засмакувати правдивого краєвого дугану, пишить на адресу:

A. B. NEWMAN,
167 Second str.
NEW YORK, N. Y.
Писати можна по англійски и нѣмецки

Юстинъ Кузмякъ.
Рускій готельничій
въ ОЛИФАНТЪ, ПА.

На розѣ коло рускои церкви есть готель нашого Русина Юстина Кузмяка. Маєшь охоту выпити добру склянку пива, віски и иншихъ напиткôвъ, а притôмъ забавити ся, заграти собѣ въ пулъ-тейбелъ и часомъ потанцювати собѣ — иди до Юстина

Steam Laundry.

Маєте сорочки, ковнѣрики, маншеты и другй рѣчи до праня, то занесѣть до Mt. Carmel Steam Laundry. Вôдъ сорочки 10 цнт., вôдъ ковнѣрика 2 цнт., вôдъ маншетôвъ 4. цнт.— Офѣсъ той есть за Righeter's--овымъ шторомъ зъ-заду.

Если хто потребує конѣ и керичи на весѣля або похороны може дôстати по дуже низькôй цѣнѣ у:

Robertsons Livery
West 2-nd Str.
MT. CARMEL, PA.

Продажа рускихъ книжокъ
— и —
библіотека.

Хочете купити собѣ книжку, яку лишь загадаєте, або записати собѣ газету зô старого краю, пишѣть на адресу:

A. Wasserman,
91 Clinton str.
NEW YORK, CITY.

У него можна дôстати розмаити словари и пôдручники до науки англицкого языка и фотографіи славныхъ людей. — Вôнъ такожь оправляє книжки дуже таньо и добре.

ЧИТАЙТЕ!

Майкъ Босакъ, знаный словенскій бізнезманъ въ Олифантѣ заложивъ теперь великій складъ (wholesale) розмаитыхъ напиткôвъ. У него можна дôстати не лишь добрыхъ американьскихъ трункôвъ: якъ віски, вина и пива, але має у себе на складѣ такожь правдиву старокраєву горѣвку и чисте старокрайове мадярске вино, котре спроваджає впростъ зô старого краю. А що найважнѣйше, що продає то все не дорого.

Ану йдѣть переконати ся!

HENRY FREY
PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.

Хочешь мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Вертаєшь зô слюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся здняти, а будешь мавъ на цѣле житє памятку. Маєшь ладну дитинку дай фотографовати у него, а будешь мати красный обратъ. Есть у Васъ братство най зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, яки хочете. — У него рôжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованôй цѣнѣ.—За роботу гварантує.

РУСКА ГРОСЕРНЯ
Семана Ющака
на River Str.
OLYPHANT, PA.

У Ющака дôстанете все, що тôлько до ѣдженя потрѣбне и найтуньше. Купуйте, братя Русины у свого, жидôвъ не спомагайте, бо уже и такъ збогатѣли ся нашимъ грошемъ.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

6)

Якъ выгадано машиною (треномъ) ѣздити?

Написала М. Загорня.

(Конець).

Роблючи Стефенсонъ желѣзницю, про те думавъ, що якъ бы то такъ зробити, щобъ машина швидче бѣгла. Вôнъ казавъ, що зробить такъ, що машина ѣхати-ме по 18 верстовъ за годину. Ученй инжинѣры й кажуть тымъ людямъ, що грошѣ на желѣзницю давали: — Стефенсонôвъ паровôзъ не годить ся, бо вôнъ проти вѣтру або зовсѣмъ стане, або не швидко ѣхаты-ме.

И якъ почали гудити Стефенсонôвъ паровôзъ, то тй богачѣ и цоняли вѣры и тôлько двое кажуть, щобъ Стефенсонъ робивъ паровозы. А Стефенсонъ каже:

— Хай усякій, хто схоче, робить паровозы. А тогды побачимо, чий красшій буде.

На се всѣ пристали и сказали, що чотыри тысячѣ долярôвъ тому дадуть, чий паровôзъ красшій буде: — швидче ѣхати-ме и бôльше везти-ме. Стефенсонъ зробивъ паровѣзъ удвохъ изъ своимъ сыномъ. Зробивъ, привôзъ пробувати и ще четверо инжинѣрôвъ свои паровозы попривозили. Людей насходилось богато — и простыхъ и панôвъ — наѣхало богато вченыхъ инжинѣрôвъ. Заходились пробувати. Тй-жь чотыри машины, що инжинѣры попривозили, скоро попсувались и не могли ѣхати, а Стефенсонôвъ паровôзъ, що звавъ ся „Ракета" бѣгъ за всѣхъ швидче и вѣзъ ваги за всѣхъ бôльше. Тогды всѣ крикъ и вчинили, що Стефенсонôвъ паровôзъ найкрасшій. Мусѣли вже и тй инжинѣры казати, що Стефенсонова робота за ихъ роботу красша. Стефенсонъ одержавъ грошѣ за найкрасшій паровôзъ и ему приручено и далѣ роботи на ту желѣзницю паровозы.

Нарештѣ желѣзницю дороблено. 25. жовтня року 1830 пôшовъ першій поѣздъ изъ Лѣверполя въ Манчестеръ. Безлѣчь людей зъ усеи Англіи зôбрало ся по станціяхъ, щобъ подивити ся и повѣтати першій поѣздъ, що пробѣгавъ по 36 верстовъ за годину. На тому поѣздѣ ѣхавъ найстаршій міністеръ Велѣнгтонъ та иншй великй паны. Усѣ були дуже радй въ сей день, — коли-жь на лихо трафило ся нещасте. Якъ пôдходивъ поѣздъ до станціи, оденъ зъ станціи хотѣвъ поздоровкати ся зъ міністромъ та й упавъ пôдъ поѣздъ. Его дуже придавило и вôнъ того-жь дня вмеръ.

Люде, що на желѣзницю ту дали грошей, мали зъ неи великій заробôтокъ. А тй два паны, що не дозволяли провезти черезъ свою землю желѣзницю, почали вже просити, щобъ другу желѣзницю зробити и ихъ не минати.

VI.

Тогды вже тôлько всѣ люде казали, що Стефенсонъ зробивъ велике дѣло и слава про него широко пôйшла. Скрôзь по газетахъ про него писано, хвалено, скрôзь шановано и поважано. Усього того простый шахтаръ Стефенсонъ досягъ своею невсыпуною працею. Вôсѣмнайцять рокôвъ поминуло зъ того часу, якъ вôнъ заходивъ ся робити першій паровôзъ. Богато горя и клопоту довело ся зазнати ему за сей часъ, але вôнъ не кинувъ того, що намысливъ зробити и довѣвъ свое дѣло до краю.

Заживши Стефенсонъ такои великои славы нѣ трохи не запышавъ ся, а тôлько радѣвъ, що нарештѣ люде таки прихилили ся до его влюбленого дѣла. Вôнъ и теперь не кидавъ працювати коло сього дѣла. Его сынъ Робертъ тежь уславивъ ся, бо бувъ дуже знаючій инжинѣръ. И Стефенсонъ радѣючи казавъ:

— Слава тобѣ Господи, есть кому стати замѣсць мене.

Вôнъ бувъ уже не молодый и ему хотѣло ся вôдпочити пôсля тяжкои невсыпущои працѣ. Вôнъ купивъ собѣ вугльовй шахты и переѣхавъ туды жити. Тамъ вôнъ живъ не пышно, але спокôйно. Вôнъ завѣвъ садокъ и самъ працювавъ у нѣмъ. И теперь вôнъ ходити любивъ на поле та вышукувати пташинй гнѣзда. Згадаючи свое убоге дитиньство, вôнъ дбавъ про те, щобъ шахтарѣ мали бôльшу плату за свою працю, та шобъ они мали змогу посылати своихъ дѣтей до школы.

Иншй царства бачили яка користь зъ желѣзниць и почали заводити ихъ у себе. Бельгійскій король попросивъ Стефенсона зъ сыномъ приѣхати до себе порадитись про желѣзницѣ. Стефенсонъ поѣхавъ. У Бельгіи его дуже шановано. Король Бельгійскій кôлька разôвъ кликавъ его до себе и радивъ ся зъ нимъ про те, якъ робити желѣзницѣ у Бельгіи. Бельгійскй инжинѣры, щобъ вшанувати Стефенсона, зробили за для его великій бенкетъ. У той хатѣ, де бувъ бенкетъ, поставили Стефенсонову статую въ лавровому вѣнку. Всѣ найзначнѣйшй вченй люде зôбрали ся на бенкетъ повитати „батька желѣзниць". За обѣдомъ Стефенсонъ побачивъ середъ столу маленькій паровôзъ. Вôнъ одразу пôзнавъ его и сказавъ своему другови:

— Глянь, се моя „Ракета"!

То справдѣ була маленька „Ракета." Бельгійцѣ зробили еѣ и поставили на стôлъ, щобъ показати Стефенсови, якъ они шанують его велику выгадку. Стефенсона дуже шановано на тому бенкетѣ, богато казано про него, хвалено его, але найбôльше сподобалось ему те, що такъ вшановано его „Ракету."

Зъ Бельгіи его закликано у Ишпанію. Ѣдучи у Ишпанію ему довелось переѣздити черезъ желѣзный мôстъ. Вôнъ роздививсь на него и сказавъ:

— Сей мôстъ треба переробити, бо вôнъ колись завалить ся, якъ що богато людей ѣхати буде одразу черезъ него.

Але мосту не переробили и кôлька рокôвъ, якъ вôйско переходило черезъ той мôстъ, вôнъ заваливъ ся и богато людей утонуло.

Въ Англіи Стефенсона хотѣли зробити паномъ. Але вôнъ сказавъ:

— Не хочу. Чимъ родивъ ся, тымъ и вмру. На що менѣ те паньство!

Стефенсонъ дуже любивъ приймати въ себе своихъ другôвъ. Вôнъ часто ходивъ зъ ними на поле. Здорове въ него було дуже гарне. Вôнъ уже старымъ мôгъ бѣгати на гору.

Часто кликано его на вченй зôбрання. Тамъ вôнъ читавъ про всякй свои науковй справы и его уважно слухано.

26 липця 1848 р. Стефенсонъ умеръ. Вôнъ проживъ на свѣтѣ 67 рокôвъ. Якъ ховано его, то навѣть зъ далека посходились люде на похоронъ. Шахтарѣ зъ его шахтъ плакали за нимъ. Они казали:

— Не буде вже въ насъ таколо хазяина. Вôнъ намъ бувъ якъ батько.

Пôсля Стефенсоновои смерти стали збирати грошѣ, щобъ поставити ему памятникъ. А памятникъ се ось що. Якъ умре такій чоловѣкъ, що богато добра людямъ зробивъ, тогды люде скидають ся грôшми и дають майстрамъ зробити постать того чоловѣка зъ мармуру, або зъ мѣди. Тогды ту постать того чоловѣка, памятникъ той, становлять на такому мѣсци, де богато людей ходить. И буває такъ, що кôлько сотень рокôвъ пройде, якъ людина вмерла, а памятникъ еи стоить, нагадує людямъ про ту людину не забувають люде про неѣ. Такъ ото якъ почали збирати грошѣ Стефенсонови на памятникъ, заразъ же 3150 простыхъ шахтарѣвъ дали по доляру. Зъ сього вже видно, що вôнъ гарный бувъ до простыхъ людей и они за те шанували его память.

Але и безъ тыхъ памятникôвъ не забули люде Стефенсона. Найкрасшимъ памятникомъ ему есть желѣзниця, що вôнъ еѣ выгадавъ. Теперь не богато вже зосталось на земли такихъ закуткôвъ, де нема желѣзницѣ. И черезъ се Юрка Стефенсона не забудутъ до вѣку, бо то дѣло, що вôнъ зробивъ, есть и буде на користь кождому.

Lehigh Valley R.R.

In Effect February 20, 1898.

Пасажерски трены зъ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 9:30 до полудня; а 12:18 и 4:38 по полудни.

До Philadelphi-и и New York-у о год. 7:23 до полудня и 12:18, 4:38 по полуд.

До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 7:23, 9:30 до полуд. и 12:18, 4:38 по полудни.

До Shamokin о год. 7:30, 11:22 до полуд; а 2:20, 4:38 и 10:00 по полудни.

Експресови трены до Philadelphi-и и New York-у о год. 7:23 до полудня; 12:18 и 4:38 по полудни.

Недѣльни трены до: Philadelphi-и New York-у и до всѣхъ стацій межи тыми мѣстами о год. 9:00 до полудня.

До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.

CHAS. S. LEE,
Genl. Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА: Хто хоче ѣхати на Весты, най купить собѣ тікетъ на лигайску желѣзницю, бо найтуньша и найвыгôднѣйша. По близши информаціи удавайте ся до:

J. BEN. GOULD,
Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

J. LIACHOWICZ

(І. Ляховичь)

425 Shamokin st.
ШАМОКИНЪ, ПА.

Польско-литевскій зегармістръ и ювілеръ

Всяки направы зегаркôвъ выконує точно, таньо и въ короткôмъ часѣ и за направу гварантує. — Мае на складѣ великій выбôръ зигаркôвъ золотыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого зигарка гварантує.

Обручки слюбни, якъ хто купує достае въ подарунку гарный будзѣкъ.

Стѣнни зеґары дае на выплатъ.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрѣбнй рѣчи до житя, якъ такожь убраня майнерскй и звычайнй можна купити.

Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно

Продае шіфкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного предсѣдателя „Союза".

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 показує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.

Заряджае нимъ:

Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA

ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Вырабляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO." есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды однои и тои самои доброты и пріємного смаку и есть споряджане пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Вырабляе въ найлѣпшôмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнй родины повиннй замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ.

246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.

Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

* * *

Що за Талпашь? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашь милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

* * *

— Що за брындза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугує якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. Геренчака и Ф. Михальского.

въ Jersey City, N. J.
38 Green Str.

Кождый Русинъ идучій зъ краю, чи до краю, або маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи околици, повиненъ вступити до того готелю, бо:

Тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода.

Достане нôчлѣгъ таный, чистенькій и безпечный.

Понеже зъ того готелю лишь пару крокôвъ до пенсильванійского, лігайского и центрельского діпа, а такожь діпа, звôдки стрѣткары розходять ся по цѣлôмъ мѣстѣ и околици, якъ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Ню Йорку и Бруклина такожь пôдъ носомъ.

Въ тôмъ готелю порадять вамъ безплатно, де тану шіфкарту купити, а если не знаете, то запровадять васъ охотно на діпо, або на шифу, та взагалѣ дадуть всяку добру раду.

Въ готелю тôмъ е такожь прекрасна галя на мітинґи, забавы и весѣля.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ.. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

William D. Chmilewski,

231 E. Centre str.
SHENANDOAH, PA.

Панове сальоністы зъ Шенадорь и всѣ, що хочете набути для себе віски, пива темперу въ бôльшôй скôлькости, зайдѣть до В. Хмѣльовского и замовляйте напитки у него. — Най не зарабляють зъ васъ чужй, дайте заробити свому, божь Хмѣльовскій честный и справедливый чоловѣкъ — „Свободу" пренумерує.

Купуйте у него!

Читайте и уважайте.

Стань и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросерникôвъ, голсельникôвъ (до розвоженя пива) и розличнй другй, робленй зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство

Спеціяльно вырабляють ся желѣзнй плоты, и обгородженя надгробникôвъ.

J. B. Zimmerman

Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

Гавріилъ Малинякъ

Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку

Братя! замовляйте у свого!

O. Murdza & Bro's

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпшй товары, спроваджованй впростъ зъ найпершихъ складôвъ. — Майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel заосмотрює въ живности. Продае такожь одяги майнерскй и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.

Свôй до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМНЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Вынаймае такожь керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

Руска бучерня.

— Russian Meat Market
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Гей рускй господинѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, коли у свого Русина такъ само всего достати можна. А отъ погляньте! Тажь въ Олифантѣ есть вашь рускій бучеръ Кузьма Свала. Мае вôнъ свѣже, добре, таке мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально. Ану-жь зайдѣть до него и попробуйте вôдъ него куповати мясо, а певно не пожалуєте!

Юліянъ Копыстяньсікй

(Julian Kopyscianski)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

THOMAS A. ULIACKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ

436 Cherry str.
SHENANDOAH PA.

Гей темперансы, читайте. Хто зъ васъ хоче достати доброго темперу и вайсъ бір у въ бутелькахъ най зайде до гуртовного складу Т. Улячка и п. Райткевича а певно не пожалує.

Ану попробуйте!

СВОЙ ДО СВОГО!

Єфремъ Лучковецъ.

E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ Шамокінъ, Па.
— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистенькій тамъ готель зо всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другй напоѣ все свѣжй и найлѣпшого ґатунку. Услуга чемна и солідна. Склянки великй и малй пôсля вподобы.

Люде! Вже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ пôдпомагати.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

✳ TROMETTER'S ✳
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечери.

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій спосôбъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Осôбнй покоѣ для родинъ. — Найлучшй вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае такожь свою власну аптику, въ котрой выробляють ся дуже добри помочни лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса!

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.